בשכלי אומנותו בידו · פירש רבינו חננאל זה שאומר עליו שהוא כהן יש בידו כלים שמשמשין בהן בעבודה כגון כלי גלגלים כלי אבנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרואה כלים הללו בידו מתרחק ממנו מלטמאותו ודומה שהוא כהן ולכך החמיטוהו חכמים :

ואיבעית אימא רבי יהודה ורבנן במעלין מתרומה ליוחסין קמיפלגי · ולא אתא לשנויי אלא קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה אבל דרבנן אדרבנן לעולם לריך לחרן בשכלי אומנותו בידו הקשה הר' שמואל מווארדין ומעיקרא היכי בע' למימר דטעמא דר"י משום גומלין והא בלא גומלים ע"כ סבר רבי יהודה בשילהי פרקין (לקמן דף כח:) דמעלין מתרומה ליוחסין ומיכן ר"י דמעיקרא ס"ד דאי לאו טעמא משום גומלים לא הייט מפסידים את הכהן מן התרומה כדי לומר מעלין כיון דמן הדין ראוי לאלוק ע"פ חבירו ואחדרבה קודם הייט אומרים אין מעלין אע"ג דגבי עבד אמר לקמן לרבי יהודה דאין חולקין לו תרומה משום דמעלין התם אין כל כך חשבון בהפסד של עבד זה אם אין חולקין לו תרומה בלא רבו וא"ת ובאיזו סברא פליגי לימרו דרוייהו דמעלין ונלטרך שני עדים בתרומה או לימרו דרוייהו דלא מעלין ולא נלטרך אלא עד אחד בתרומה וי"ל דבהא פליגי דמר סבר חיישינן שמא יעלו מתרומה ליוחסין לפיכך הלריכו שני עדים ומר סבר דלא חיישינן* :

אמנה שבשטר קמסהדי · וא"ת קמסהדי א"כ עדים חתמי אע"ג דלא ידעי אי כהן הוא אי לאו ואם כן הא דתנן בנט פשוט (ב"ב דף קנב.) שני יוסף בן שמעון הדרין בעיר אחת אם היו משולשין יכתבו כהן ומה מועיל כיון שעדים חותמין אע"פ שאין מכירים בו אם הוא כהן והרי הוא יכול להעריס ולכתוב שטר אחר בשם חבירו כהן ויוליח ממון מחבירו כהן וי"ל דהיכא דהוחזקו שני יוסף בן שמעון ודאי אכולא מילתא קא מסהדי כי אי הן לריכין לידע אם בן כהן הוא והתם ודאי מעלין משטרות ליוחסין והכא מיבעיא לן היכא דלא הוחזקו : **חד** אמר מעלין · ואם תאמר ואמאי לא חשיב ליה בהדי הך דתנן בעשרה יוחסין (קדושין דף עו. ושם) אין בודקין מן המוצא ולמעלה ולא מדוכן כו' וי"ל דהך דשטרות מלתא דפשיטא היא דכיון דאכולא מלתא קמסהדי א"כ הוי עדות גמור ולכך לא קא חשיב עדים וא"ת ואמאי לא חשיב תרומה וגטיאות כפים למ"ד מעלין ואור"ת דתרומה בכלל מזבח וגטיאות כפים בכלל דוכן אע"ג דהתם דוכן הייט שיר כדמשמע התם בגמרא מ"ד מעלין הוה מוקי לה נמי בדוכן דהכים שבגבולים ומיהו קשה אמאי לא חשיב ס"ת שקרא בחזקת כהן כדלקמן ויש לומר דאיכא למימר דתנא ושייר כולהו ובספר פירש ר"ת דלאו בעבודה מזבח ממש איירי אלא כגון הפשט וניתוח דברים הכשרים בזרים דלא היו מניחין לעשות אותם אלא ליוחסין מן המשיחין להכהנה אבל מילי דכהונה כגון תרומה וגטיאות כפים וס"ת לא איקטרין למהני : **שאני** הכא דריע חזקייהו למ"ד מעלין אמאי לא אסקינהו לקדשי מזבח ואלו אין אוכלין וק"ק דמ"מ מיקרי למ"ד מעלין אמאי לא אסקינהו לקדשי מזבח ויוחסין ונראה לר"ת דריע חזקייהו היינו שהיו מיחסים אותם אחר בני ברזילי שהיה ישראל ועוד שלא מצאו כתבם והיכא דאיתרע חזקה אין מעלין לכ"ע אבל קשה דפריך מעיקרא אמי לאסוקינהו הוה ליה למיפרך אמאי נגאלו כלל מן הכהונה ויש לומר דשפיר הוה ידע דריע חזקייהו ומשום הכי לא אסקינהו אלא דהוה ס"ד דאע"ג דריע חזקייהו איכא למיחש דלמא אתי לאסוקינהו לבסוף שלא מצאו כתבם : ואלא

תורה אור

הכא נמי בשכלי אומנותו בידו דהיכא אתמר דרבי חמא בר עוקבא? אהא דתנן *הקדר שהניח קדירותיו וירד לשתות (*מים מן היאור) הפנימיות טהורות והחיצונות טמאות אתניא אלו ואלו טמאות אמר רבי חמא בר עוקבא בשכלי אומנותו בידו - מפני שיד הכל ממשמשת בהן אתניא אלו ואלו טהורות: א"ר חמא בר עוקבא בשאין כלי אומנותו בידו, ואלא הא דתנן הפנימיות טהורות והחיצונות טמאות היכי משכחת לה? דסמיכא לרשות הרבים ומשום חיפופי רשות הרבים איבעית אימא ר' יהודה ורבנן במעלין מתרומה ליוחסין קמיפלגי. איבעיא להו מהו להעלות משטרות ליוחסין היכי דמי אילימא דכתיב ביה "אני פלוני כהן חתמתי עד" מאן קא מסהיד עילויה, לא צריכא דכתיב ביה "אני פלוני בהן לויתי מנה מפלוני" וחתימו סהדי, מאי: אמנה שבשטר קא מסהדי או דלמא אכולה מילתא קא מסהדי? רב הונא ורב חסדא חד אמר מעלין וחד אמר "אין מעלין איבעיא להו מהו להעלות מנשיאות כפים ליוחסין תיבעי למ"ד מעלין מתרומה ליוחסין? תיבעי למ"ד אין מעלין תיבעי למ"ד מעלין? הני מילי תרומה דמיתאכלא בצנעא אבל נשיאות כפים דבפרהסיא אי לאו כהן הוא כולי האי לא מחציף אינש נפשיה או דלמא לא שנא? רב חסדא ורבי אבינא: חד אמר מעלין וחד אמר אין מעלין. א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא מהו להעלות מנשיאות כפים ליוחסין א"ל פלוגתא דרב חסדא ורבי אבינא, הלכתא מאי? א"ל אנא מתניתא דעבוא דתניא ר' יוסי אומר *גדולה חזקה שנאמר ומבני הכהנים בני חבנה בני הקוץ בני ברזילי אשר לקח מבנות ברזילי הגלעדי אשה ויקרא על שמם אלה בקשו כתבם המתיחשים ולא נמצאו ויגאלו מן הכהונה. ויאמר התרשתא להם אשר לא יאכלו *מקדש הקדשים עד עמוד כהן לאורים *ותומים אמר להם הרי אתם בחזקתכם - במה הייתם אוכלים בגולה בקדשי הגבול, אף כאן בקדשי הגבול

ואי סלקא דעתך מעלין מנשיאות כפים ליוחסין הני כיון דפרסי ידיהו אתי לאסוקינהו, שאני הכא דריע חזקייהו דאי לא תימא הכי - למאן דאמר מעלין מתרומה ליוחסין כיון דאבלי בתרומה אתי לאסוקינהו אלא לאו משום דריע חזקייהו, ואלא

כשכלי אומנותו בידו · חמר המביא תבואה למכור היה נושא בידו כלי היכר של מכירה כגון מחק שמוחקין בה המדה והמביאה להגיע אינו נושא בידו כלי אומנות מכר והכא כגון שכלי אומנותו בידו של זה המוזגל את שלו דאתן שהרי שלמוכרה הביאה הלכך אין זה אלא גומל וזה יעיד עליו בכרך שלפניהם: הקדר · שהוא חבר : הפנימיות טהורות · כולה מתרגלת ואחלא לקמיה: בשכלי אומנותו בידו · להיכר שהוא נושאן למוכרן : ממשמשת בהן · לבדוק וליקח : ומשום חיפופי רשות הרבים · שנותנים בני אדם אבנים גדולות או יתדות לגידי הר"ר להרחיק הענגות מלהזיק את הכלים ומתוך שהן דוקקות את הר"ר וזה הניח קדירותיו אלנס דאכל גם הוא את הדרך והעוברין שם מתחככין בהן ובגדיהן עוברין על פני אוירן ובגדי עם הארץ טמאים הם ומטמאים את האיצוניות : במעלין מתרומה ליוחסין · רבי יהודה סבר הרואה שמאכילין תרומה לאדם בחזקת כהן ומעיד עליו בכל מקום שהוא כהן ומעלין אותו ליוחסין הלכך אם תאכילהו תרומה הרבן אתה מביאו להשיאו אשה ומעמיד לאו משום גומלין הוא ורבנן סברי יאין מעלין מתרומה ליוחסין: דאיסור מיפה · אם זר הוא לא היה אוכל תרומה שהוא עון מיתה : דאיסור עשה · "כה תברכו" (במדבר ו) אתם ולא זרים ולאו הבא מכלל עשה עשה : גדולה חזקה · שאין ב"ד יכולין להוציא דבר מחזקתו : בקשו כתבם המיתחשים · שיהו כהנים כשרים לפי שהתחתנו כהנים בגולה בגויי הארץ וילדו להם בנים כדכתיב בספר עזרא והם חלנים כשעלו מן הגולה, לשרת בבנין שני : ויגאלו · נפסלו מלשון לחם מגואל (מלאכי א) : התרשתא · הוא נחמיה בן חכליה וכן כתוב בספר עזרא (נחמיה ח) : עד עמוד כהן לאורים וגו' · כאדם (א) שאומר לחבירו "עד שיבא המשיח" דאורים ותומים לא הוו במקדש שני שנחסרו חמשה דברים כדתמרינן בסדר יומא (דף כח:) : מקדשי הקדשים · דוקא מקדשי המקדש פסלינהו אבל תרומה שהיו רגילין בה בגולה לא אסר עלייהו משום דהוחזקו בה : קדשי הגבול · תרומה שהיא נוהגת בגבולין חוץ למקדש ולירושלים : אף כאן בקדשי הגבול · ומדאמר רבי יוסי גדולה חזקה ש"מ נשיאות כפים כמי לא אסר עלייהו שהרי הוחזקו בה בגבולין : ואי סלקא דעתך כו' אתו לאסוקינהו · ומה הועילו בתקנתם : שאני הכא · דאיכא למיחש דליסוקינהו דהא ריע חזקייהו שהרי הכל רואין שאר כהנים אוכלין קדשי המקדש והם אינן אוכלין יש כאן היכר גדול שיש בהן לד פסול אבל שאר בני אדם כגון בזמן הזה לעולם מעלין מנשיאות כפים ליוחסין : [דאי לא תימא הכי · דעל דא סמיך שיש בהן היכר, תרומה נמי תקשי למ"ד מעלין מתרומה ליוחסין] : ואלא

*אחרי הסערים הנמ' מביאה עוד "שוב למיכה בכ"ה ובזה. בתוב לפנ"ר ב"ש הנמ' מביאה את מ"ר עמקרא שבכתות ס"ק מ"ר ד"ר. רבי חמא בר עוקבא [במשנה ליתא]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עד עמוד כו' כאדם שאומר. נ"ב הוא בפ' עגלה ערופה דף מח ע"ב :

*שם לפ"מ הגמ' המקו קי - דמ' אינה שלמה תמיה

קדושין סט:

[נ"ל ולחומים]

כ"י כ"י

מהר"ל מסכ' ומוסב הלכה כג.

פה ח מיי' פ"ב מהל' איסורי ביאה הלכ' ע עושה"ע אה"ע סי' ג סעיף ב :

פו ו מיי' שם הלכה ד והלכה יא :

מהגה

ב' מקורות נראות סותרות כך את כך בענין טומאת הקדירות

נוסח מהגה

"מעלין ליוחסין" דברים שונים - הראשון אותה - האם אפשר לפסוק מאיזה שבט אדם מיוחס לגאולה ואם לא אי אפשר, ובענין יהיו בטלים לגמרה

שאלות "מהו להעלות"

א) טרות

ב) נטיאות כפים

[ועוד לא ר"י לפרש טעמא דמ"ד מעלין כדי שיהו עדים מעיין ליוחסין וחזר בו משום דלא משמע הכי בסמוך דקאמר ה"מ בתרומה דעון מיתה. מ"ר עה"ג]

תוספות רי"ד

תת נטיאת מהגה

(הכפ' יש טיעני ביאון) יאר בנו ליסיון מ"ל רא"ל להבין איזה דאין מעלין מנטיאות כפים ליוחסין מהא דאמר הקנה בעמן עצמו נטיאו כפים לתרות טהיה יחוסם מבוקבק

נסיונות להבינת שאלין

לן דחלל הוא · אמאי לא ישא אשה כשרה ואפ' בתו של כ"ג · והא קן"ל דלא הוהרו כשרות להנשא לפסולים . וג"ל לפרש. ד ה א י דאמר להשיאו אשה לאו להשיאו לו אשה · אלא להשיא מנשיו לכהונה · בנון אלמנתו ובתו דמספקינן ליה בחלל · ובת חלל ואלמנת חלל הן פטולות לכהונה : איבעיא להו מהו להעלות משטרות ליוחסין · פי' אילימא דכתיב בי' אני פלוני כהן חתמתי עד מאן קמסהיד עליה. לא צריכא דכתיב בי' אני פ' כהן לויתי מנה מפלוני וחתימו סהדי אמנה שבשטר קא מסהדי א"ד אכולה מילתא מסהדי · ר"ה ור"ח ח"א מעלין וח"א אינ מעלין והלכתא כדברי המיקל · ואילו כתבו שני עדים פ' כהן לוה מפלוני דליכא מאן דפליג דודאי מעלין · דהא עדים מעידים כי הוא כהן) איבעי' להו מהו להעלות מכהונה ליוחסין.

ג) וכ"כ הר"ג כאן בשם הרא"ם ז"ל ע"ש וגזה מיושב קושית תוס' ד"ה אמנה מה שהקשו מפ' נע פשוט ודו"ק ועי' בש"ך חו"מ סי' מ"ט ס"ק ע"ו :